EKONOMİ BÜLTENİ 69

11 Nisan 2011

SANAYİNİN ÜZERİNDEKİ RİSKLER ARTTI

TÜİK'in son açıkladığı rakamlara göre Şubat ayında sanayi üretimi %14 artış göstermiştir. Data beklentilerin altında kalırken, baz etkisinin ortadan kalktığı görülmektedir. Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar göz önüne alındığında ise sanayi üretimindeki artış %12.6 düzeyindedir. Sanayi üretimindeki ivme kaybı, ekonomik aktivitenin hız kestiği şeklinde yorumlanabilir. Ancak diğer ekonomik göstergelerle birlikte ele alındığında, son açıklanan sanayi üretimi verisinin Türkiye ekonomisine yönelik olumsuz bir sinyal olarak değerlendirmenin yanlış olacağını düşünüyoruz. Bu noktada sanayi üzerindeki spesifik riskleri ele almak yerinde olacaktır.

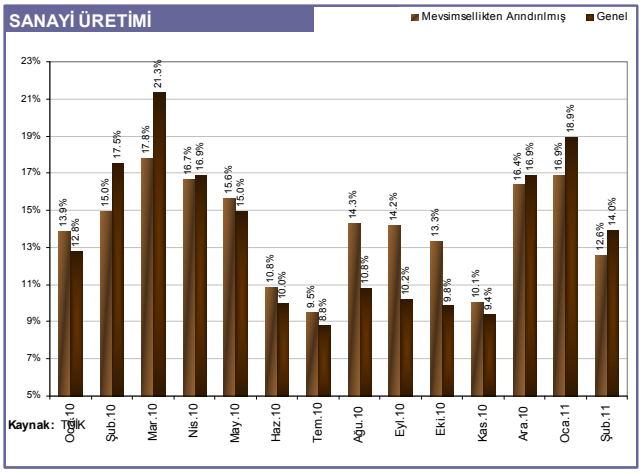

Hammadde ve petrol fiyatlarındaki artış en büyük risk...

TÜFE-ÜFE MAKASI			
	TÜFE	ÜFE	TÜFE-ÜFE
Eyl.10	9.24	8.91	0.32
Eki.10	8.62	9.92	-1.30
Kas.10	7.29	8.17	-0.88
Ara.10	6.40	8.87	-2.47
Oca.11	4.90	10.80	-5.90
Şub.11	4.16	10.87	-6.71
Mar.11	3.99	10.08	-6.10

Global ekonomide gerek spekülasyon, gerekse Ortadoğu tansiyonu ile yükselen hammadde ve petrol fiyatlarındaki yükseliş sanayiciyi zorlamaktadır. Bu noktada özellikle petrol fiyatlarında 2011 yılının ilk çeyreğinde oluşan %30'u aşan prim olumsuz bir gelişmedir. Sanayicinin değişken maliyetleri üzerinde en büyük ağırlığa sahip bu girdilerin fiyatlarındaki yükselişin sürmesi sanayiciyi daha olumsuz etkileyebilir. Sanayicinin bu konuda çektiği zorluk ÜFE-TÜFE makasında da görülebilmektedir. Nitekim, girdi fiyatlarındaki yükselişin tüketiciye tam olarak yansıtılamaması ÜFE-TÜFE arasındaki makası 610 baz puana kadar çıkartmıştır. Açılan bu makasın yarattığı maliyeti, sanayici mevcut durumda elde ettiği kardan kısıntı yaparak karşılamaktadır. Sanayicinin bu maliyetleri tüketiciye yansıtması durumunda, bu, tüketici harcamalarını olumsuz etkileyebilecektir. Avrupa ekonomisindeki sorunlu yapı nedeniyle ihracatında istediği sıçramayı yapamayan sanayi sektörünün iç tüketim kaynaklı bir problem yaşaması önümüzdeki aylarda sektördeki ivme kaybını artırabilir.

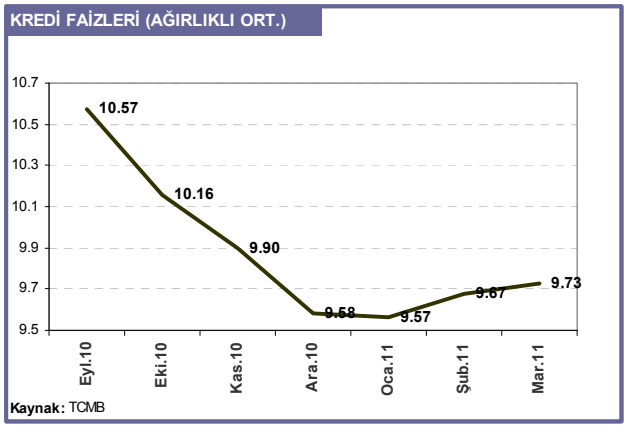

Merkez'in operasyonları sanayiyi baskı altına alabilir. . .

Bu konuda Merkez Bankası'nın attığı adımlar da bir risk unsuru olarak durmaktadır. Bankaların kredi verme eğilimini azaltmaya çalışan Merkez Bankası'nın operasyonlarının sanayiciye etkisi iki noktadan olacaktır. Bunlardan bir tanesi kredi faizlerin yükselmesi ile birlikte tüketimde oluşabilecek gerilemedir. Diğeri ise kredi maliyetlerinin yükselmesi ile birlikte sanayicinin finansman maliyetlerinin

yükselmesidir. Bu iki unsur önümüzdeki dönemde sanayi sektörü üzerinde risk faktörleri olarak takip edilmelidir.

Kapasite kullanım şimdilik olumlu seyrediyor. . .

Kapasite kullanım rakamlarına bakıldığında sanayi sektöründe mevcut duruma yönelik olumsuz tablo ortaya koymak yanlış olacaktır. Nitekim, açıklanma dönemi itibariyle sanayi üretimi rakamının 1 ay önünde giden kapasite kullanım oranı Mart ayında %73,2 seviyesine ulaşmıştır. Baz etkisi kaynaklı olarak sanayi üretiminde oran Şubat ayında geriliyor gibi görünse de bunun Mart ayında toparlanacağı kapasite kullanım oranlarından izlenebilmektedir. Bununla birlikte daha önceden belirttiğimiz fiyat bazlı risklerin önümüzdeki dönemde bu görünümü değiştirebileceği unutulmamalıdır.

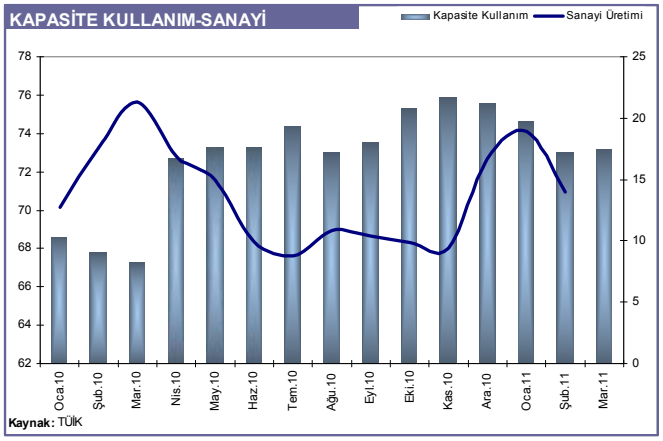

Türkiye dikkat çekmeye devam ediyor. . .

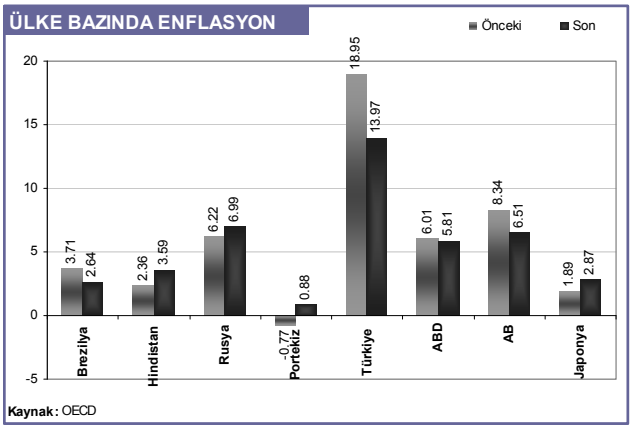

Baz etkisinin azalmaya başlaması nedeniyle ülkelerin sanayi üretimi artışlarının hız kestiği görülmektedir. Bununla birlikte ülkelerin performansları karşılaştırıldığında Türkiye %14'lük oranı ile hızlı büyüyen ülkeler arasında yer almaktadır. Bu dilimde Brezilya ve Rusya'yı 'açık ara' geride bırakması ise dikkat çekicidir. Bu trendin korunması için daha önce belirttiğimiz risklere yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir. Sanayi üretiminin ülkelere göre dağılımında dikkat çekici bir diğer unsur ise gelişmiş ülkelerde AB ve ABD'nin Japonya'dan ayrışmasıdır. Buna göre Japonya'nın sanayi üretimi artışı %3'e yakın seyrederken AB ve ABD'de yükseliş oranı %6 civarındadır.

İç ve dış riskler artış hızını yavaşlatabilir. . .

Öngörülerimiz doğrultusunda sanayi üretimindeki artış oranı, baz etkisinin ortadan kalmasıyla azalmaya başlamıştır. Önümüzdeki dönemde global ekonomide petrol ve emtia fiyatlarında süren artış, maliyet kaynaklı olarak sanayi üretimini olumsuz etkileyecektir. Yine Merkez'in aldığı önlemlerin gerek tüketici harcamalarını azaltma, gerekse finansman maliyetlerini artırma etkilerinin sanayi üzerinde olumsuz bir etki yaratacağını düşünüyoruz. Bu nedenle, **OKFRAM olarak, sanayi üretimindeki artışın sürmeye devam edeceğini, bununla birlikte artış oranının hız kaybedeceğini öngörüyoruz.**